Oikeus kysyä – valtuustoaloite kaupungin jäsenten oikeudesta osallistua kyselytuntiin

284/00.01.02/2026

KV 18.05.2026 § 35

Valtuutettu Ville Sundell luki allekirjoittamansa kaupungin jäsenten osallistumisoikeutta kyselytuntiin koskeneen seuraavan valtuustoaloitteen:

”Oikeus kysyä - valtuustoaloite kaupungin jäsenten oikeudesta osallistua kyselytuntiin

Forssan strategian arvoja ovat avoimuus ja rohkeus. Näitä arvoja vasten on helppo esittää tämä valtuustoaloite.

Kunnan jäsenillä on oikeus osallistua päätöksentekoon esimerkiksi kuntalaisaloitteen muodossa. Kunnan jäsenillä ei kuitenkaan ole oikeutta kysyä kunnanhallitukselta kysymyksiä, joita voisi esittää kyselytunnilla.

Kunnan jäsenten osallistumiseen kyselytunnille ei ole mitään laillista estettä, sillä kyselytunnista säädetään kunnan hallintosäännössä, ei laissa. Päin vastoin, kuntalain 22 §:n mukaan "Kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ja menetelmistä."

Kysymysten esittämisen mahdollistaminen kunnan jäsenille olisi siis kuntalain hengen mukaista, parantaisi demokratiaa tuomalla kunnan jäsenet lähemmäksi päätöksentekoa sekä toisi poliittiseen julkiseen keskusteluun hallituksen näkemyksen käsiteltävästä aiheesta.

Kunnan jäsenten osallisuutta vahvistava tekijä olisi myös velvoittaa hallitusta ja valtuustoa järjestämään kyselytunti vähintään kerran vuodessa, mieluiten ennustettavana ajankohtana, esimerkiksi valtuuston vuoden viimeisen kokouksen yhteydessä.

Osallisuutta vahvistava tekijä olisi myös myöntää tämä oikeus kaikille kunnan jäsenille kuntalaisaloitteen tapaan, ei ainoastaan asukkaille.

Aluksi nykyinen 21 päivän aikaraja kysymyksille saattaa olla tarpeen, mutta myöhemmin kokemusten karttuessa lyhyempi aikaraja olisi saavutettavuustekijä.

Ptk tark.

Vaikka tällainen kyselytunti on Suomessa vielä harvinainen, se ei ole täysin ennenkuulumaton: Kittilän kunnanvaltuusto teki päätöksen kuntalaisten kyselytunnista 18.11.2024/98, tosin ilman hallintosääntömuutosta. Näiden muutosten toteuttaminen hallintosäännön tasolla ei ainoastaan vahvistaisi valtuutettujen ja kunnan jäsenten oikeutta kyselytuntiin, vaan myös yhdistäisi nämä tahot saman katon alle.

Yllä mainitut parannukset osallistamiseen voitaisiin toteuttaa tekemällä hallintosääntöön seuraavat muutokset:

1. Muutetaan 16. luvun otsikko "Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus" muotoon "Aloite- ja kyselyoikeus".
2. Muutetaan 136 §:n ensimmäinen sana "valtuutetulla" muotoon "kaupungin jäsenellä", joita myös valtuutetut ovat.
3. Korvataan 136 §:n kolmannen momentin ensimmäinen virke seuraavasti: "Kysymys on toimitettava kirjallisena viimeistään 21 päivää ennen valtuuston kokousta, jollei valtuusto päätä lyhyemmästä ajasta."
4. Lisätään 136 §:n loppuun neljäs momentti: "Kyselytunti on järjestettävä vähintään kerran vuodessa valtuuston viimeisen kokouksen yhteydessä."

Me allekirjoittaneet siis esitämme, että hallintosääntöön kirjataan kaupungin jäsenille oikeus esittää kysymyksiä kyselytunnilla sekä velvollisuus järjestää kyselytunti vuosittain.”

Valtuutettu Ville Sundellin lisäksi valtuustoaloitteessa olivat mukana Hanna Aronen, Kati Kaasalainen, Maija Kranni, Jari Marjamäki, Lotta Saarenmaa, Mikko Suomi ja Janne Vuorenmaa.

Päätös — Valtuusto lähetti aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

KH 25.05.2026 § 135

Esittelijä — Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus — Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen keskushallinnon toimialalle valmisteltavaksi.

Käsittely — Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko päättää, että aloite lähetään lisäksi lausunnoille vaikuttamistoimielimille. Todettiin, että näin voidaan tehdä.

Päätös — Kaupunginhallitus päätti lähettää aloitteen keskushallinnon toimialalle valmiteltavaksi ja lisäksi lausunnoille vaikuttamistoimielimille.